

Posudek oponenta k diplomové práci Kristýny Rejdové na téma – Trestný čin znásilnění a řízení o něm

Diplomantka si zvolila sice velmi zajímavé téma, avšak dovoluji si úvodem tvrdit, že spojení hmotného a procesního pojetí u trestného činu znásilnění nebylo šťastné, neboť každé ze dvou pojetí by si zasluhovalo samostatnou diplomovou práci. To souvisí s tím, že diplomová práce výrazně překračuje předepsaný počet stran. Z toho také vyplývá popisnost práce a v některých částech pak i nedostatečná hloubka rozboru dané problematiky, což platí hlavně o stěžejní části práce, pokud jde o hmotné právo, tedy o třetí kapitole – Úprava de lege lata. Jinak je ovšem práce logicky strukturována a pokud jde o použitou literaturu, nelze autorce nic zásadního vytknout.

V první kapitole – Pojem znásilnění z pohledu práva a medicíny, zabíhá autorka poněkud zbytečně do historie, což je předmětem kapitoly následující a výklady na stranách 14 a 15 k pojmu znásilnění nepatří.

Kapitola druhá se věnuje historickému vývoji úpravy trestného činu znásilnění a nelze jí nic zásadního vytknout, snad jen to, že se diplomantka mohla zmínit i o úpravě v římském právu.

První stěžejní částí práce měla být kapitola třetí, tedy úprava de lege lata, avšak zde postrádám přesnou citaci § 185 trestního zákoníku, ačkoliv v předchozí části, pokud jde o historii, autorka § 241 tehdejšího trestního zákona cituje přesně. Především ovšem v této kapitole postrádám detailnější rozbor jednotlivých odstavců a písmen tohoto paragrafu. Na straně 24 je nejasná poslední věta ve třetím odstavci. V části 3.2.2 je neúplně a nesprávně popsána objektivní stránka. Ocenit ovšem je třeba pozitivně část 3.2.2.1 – Judikatura. Naopak bližší vysvětlení je nutné u čísla 3.2.4 – Subjektivní stránka, a to nedbalostní formu zavinění ve vztahu k jednání ve druhém odstavci § 185 trestního zákoníku. Celkově je tato stěžejní kapitola včetně citace judikatury na necelých sedmi stranách, nepočítaje část 3.3. a to se zdá být u této části práce málo.

Kapitola čtvrtá se týká již části procesní a hned na počátku druhého odstavce (strana 34) se uvádí, že jde o trestné činy „páchané mezi dospělými“ ? V této části se také vyskytuje již nepoužívaný pojem „stupeň společenské nebezpečnosti“. Jinak ovšem této kapitole nelze nic zásadního vytknout, ale jak bylo již řečeno, nebylo zřejmě šťastné spojovat hmotné a procesní pojetí tohoto problému.

Kapitola pátá je zpracována na vcelku dobré úrovni, když autorka se zabývá komparací české a britské úpravy.

Velmi obsáhlá a částečně překračující rámec tématu je kapitola šestá, která se týká obětí trestného činu znásilnění a jejich práv. Většina údajů zde uvedených se totiž týká obětí trestného činu obecně, tedy nejen obětí trestného činu znásilnění. Je třeba konstatovat, že rozbor právní úpravy obětí trestných činů ovšem začíná až v části 6.6, ale jak bylo již konstatováno, netýká se jen obětí trestného činu znásilnění.

V úvahách de lege ferenda, které představují kapitolu sedmou, se autorka správně zabývá definicí „výslovného souhlasu“, ale v podstatě jde o odkazy na zahraniční úpravu

(USA), či na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva bez toho, že by se zde objevil konkrétní námět či návrh diplomantky na řešení tohoto problému.

V části 7.2 se autorka zabývá konfrontací a jejím použitím v oblasti sexuálních trestných činů, avšak závěr této části, tedy že konfrontace by měla být v těchto věcech zcela výjimečná, není rozhodně ničím novým, neboť se tak v praxi běžně děje.

V závěru práce uvádí diplomantka, že řízení o trestném činu znásilnění a jeho obětech považuje za těžiště celé práce, což je ale částečně v rozporu se zadaným tématem.

Není zřejmé, z čeho autorka vychází, když uvádí, že existence práv obětí není dostatečně zmiňována a práva nejsou v praxi dostatečně využívána. Dále není zřejmé, proč diplomantka také uvádí, že není namístě zlehčovat situaci obětí znásilnění, jakoby se tak snad v praxi dělo?

Celkově lze diplomovou práci hodnotit jako průměrnou a bude-li autorka správně reagovat na výtky uvedené v tomto posudku, bude možné snad ocenit její diplomovou práci známkou dobře.

V Plzni dne 6. května 2020

JUDr. Eduard Wipplinger